

ulic in trgov. Tukaj so se kristijani neprestano proganjali; Trst je imel od Neronovega do Dijoklecijanovega vladanja več mučenikov, nego li Oglej, Koper in Pulj.

L. Žvab.

(Konec prihodnjič.)

Vzpomínka na Lublanskou pout' Čechů r. 1887.

Má dušinko! vzpomínáš-li
na tu cestu na tu krásnou,
jejíž stopy neuhasnou
v mysli mé co živ já budu?!

Na tu cestu do Slovenska
do Lublaně — srdce jeho —
do Lublaně bílé, milé
kdež nás bratři roztomile
pojali ve svoji náruč
pohostinné upřímnosti!

Zda vzpomínáš, zda zalétáš
v čarokrásné kraje Bledu,
na ta ústa plna medu
jimiž k lidu bůh zde mluví!

Na jezera křišťál modrý
na ostrůvek s kosteličkem
na přání jež se zvonečkem
vyzvonit chtěl každ' sobě
v této blahé — krásné době!

Vidím ještě před zrakoma
strmý hrad na štíhlé skále
Postojenské hrůzné divy
rozbouřené mořské nivy,
vrchy jež se s nebem snoubí
ledovec jimž skráně vroubí
běloskvoucí sněhy věčné!

Světa krásy nekonečné
kteréž líčit nedovedem
smrtelní ni barvou, slovem
rájem ale prostě zovem!

Taká země, taká máti
může vlasti vychovati
Preširny i Kopitary
netřeba jí skrblit dary.

K této zemi — drahé vlasti —
— nemnoho jichž na oblasti —
láskou vře to plémě rodné,
že jich city neuhodne

jen kdo viděl chrabré braty
z hlučných měst i tiché chaty
kterak brání práva svatá —
ideu jak Slávskou živí!

Obraz byl to věru tklivý
kterak spěli bez oddechu
k uvítání bratří Čechů!

Ani hora nebetyčná
kroky jejich nestavila.
ani noc ni chmúra černá
záměr jejich nezřítila.

Prápory na horách vlály
u večer pak ohně zplály
na důkaz té lásky vroucí
bratrské a nehynoucí,

která oba kmény pojí
ve posvátném rodném boji!

Láska ta necht' vždy nás vzpruží
zapuzuje mdlobu časnou,
pak ty ohně nepohasnou
ze slov našich budou skutky!

Třímejme jen svorně dutky
na škůdce i na sousedy
jež vysilaj' svoje hledy
na nás i na všechny Slávy

jimž by rádi srubli hlavy!

Viděl jsem pak v každém retu
byť i neček o banketu
strážcové že jejich víry
pravý opak dávných bratří
ze století devátého,
statnými jsou bohatýry
na jichž štíte: ***vlaste** je psána!

Čest a chvála budí vzdána
aspou zde na tomto místě
pionérům pravé lásky
apoštolum Slovenie!

Slovenské že srdce žije

od Trebiže po Adrii
tam kde Dráva se Savinou
jediné jest jejich vinou!
V Kranjsku kněz, to štěhmane jesti
mateřtinou jenž lid přeti!
K slzám byl tu mnohý dojat

a tu teprv cítil v hrudi,
co se v každém Čechu budi
v každém věrném Slovanu!
Ba tu mohl každý znati
vlast jak dlužno milovati
Kranjský ráj — a bratry Své!

MUDr. Emanuel Semerád.

L I S T E K.

Pregovori, prilike in reki. Nbral Fran Kocbek. V Ljubljani 1887. Izdal in založil Anton Trstenjak. Natisnila Klein & Kovač. M. 8°. Str. 95. Cena 50 novč., s poštino vred 55 novč.

Da je narodno blago v najširšem pomenu besede najdragocenejši duševni zaklad, v kojem se zrcale vse narodove vrline in napake, v obče vsa individuvalnost narodova, to je jasno in ně treba še posebe poudarjati. Za ves narodni, recimo moderni razvoj ně nič važnejšega, nego ravno preiskati in spoznati vse narodne strani, kajti ako se hoče narod vspešno razvijati v svojih posebnostih, v svojem značaji, morajo ravno te narodne strani biti steber vseh institucij, ki si jih ustanavlja narod za svoje potrebe. Narodni pregovori, ki so samš mali del narodnega blaga, so takorekoč sad bogatih izkušenj, v kojih je vzrasel ter se v njih odgojil narod; oni so spoznanje resnic, do kojih je prišel narod v svojem vsakdanjem umovanji, v takozvanem praktičnem življenji. Ker so torej narodni pregovori neka šola modrosti, ki nas uči, kako je kratko in jedernato izražati splošne resnice, da deluje tem siloviteje, in ker so vzeti iz bogote mečte, zato se nam razovedajo v bujnih alegorijah, ki so ravno značajna osebitost vseh narodnih pregovorov. Iz tega vidimo, kolike imenitosti so pregovori in kako je želeti, da jih zbiramo in podamo zbrane vsemu narodu, zlasti mladini, da se uči iz njih narodni modrosti.

Delujoča moč narodnih pregovorov ne da se nikakor tajiti. Govornik jih upotrebuje o vsaki le mogoči priliki, kadar hoče poseben vtisek napraviti na svoje poslušalce ter jih tako s tajinstveno močjo, ki je skrita v njih, hoče uveriti in okrepliti v kaki resnici. In to doseza i zlahka, saj je ravno v pregovorih razlita vsa mečta, in ker ravno deluje najlože na mečto, zato je i naravno, da govornik z njimi pridobiva, očaruje in osvaja si srca poslušalcev. Drugi upotrebljuje pregovore v kritikah in polemikah, v kojih, kadar ně moči podpreti kake resnice z novimi dokazili, sezajo radi po pregovorih, ki so uže sankcijonovali take resnice. Še češče slišimo pregovore v vsakdanjih pogovorih, v kojih se skuša narod. V tem tekmovanji bistromja zmaguje tisti, ki zna več pregovorov, in to je tisti, kdor natančneje poznaje resnice, do kojih je prišla vsakdanja izkušnja.

Predaleč bi zašli, ako bi hoteli obširneje govoriti o pregovorih v obče, kajti nam je izveščati samo o zbirki pregovorov, ki je prva izšla v Slovencih, ter nam je izreči o nji svojo nepristransko sodbo.

Odkar so i Slovenci spoznali važnost tradicionalne književnosti po bogatih in ne dosežnih zbirkah Vuka Štefanovića Karadižića, nabirali so pri nas razumniki narodno blago brez sistema ter je razglašali v periodičnih časnikih. Le malokdo, kakor n. pr. Matija Kračmanov, potrudil se je toliko in tudi toliko žrtvoval, da bi nam podal celo zbirko. Slovenski pregovori so tedaj raztreseni po raznih časnikih slovenskih. Zdaj je prišel čas, da nam zbere vse te pregovore pridna roka, mnogokaj doda in kritično uredi. In to je